

Revurdering inkl. påbud til so- og smågriseproduktion

**Tummelsbjerg 1
6300 Gråsten**

**Meddelt d. 5. december 2016
Meddelt af Erhverv & Affald
Sønderborg Kommune**

Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune revurderer hermed miljøgodkendelse af d. 19. december 2006 af husdyrbruget Tummelsbjerg 1, 6300 Gråsten efter § 40 i bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Revurderingen omfatter en husdyrproduktion på 970 årssøer, 27.500 pattegrise 7,1-8,8 kg, 720 smågrise 8,8-31 kg og 720 slagtesvin 31-110 kg, svarende til 251,82 DE på Tummelsbjerg 1.

Sønderborg Kommune vurderer, at ejeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknologi, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget og udbringning af husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet.

Der er meddelt påbud på baggrund af denne revurdering. Påbuddene er meddelt som vilkår og fremgår af afsnit 1.2. Det fremgår af afsnittet, hvilke vilkår, der er bevaret fra den oprindelige godkendelse og hvilke, der er nye vilkår.

Revurdering inkl. påbud annonceres på Sønderborg Kommunes hjemmeside den 5. december 2016.

Revurdering inkl. påbud kan, indenfor en frist på 4 uger, fra afgørelsen er offentliggjort, påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagevejledning er vedlagt. Klagefristen udløber 2. januar 2017.

Lene Alnor

Erhverv & Affald

Plan & Myndighed

Sønderborg Kommune

Ejerforhold

Ansøgers navn: Hans Thomsen Wildenschild
Ejer af ejendommen: Hans Thomsen Wildenschild, Tummelsbjerg 1, 6300 Gråsten
Adresse for revurderingen: Tummelsbjerg 1, 6300 Gråsten

Virksomhedens navn: Hans Thomsen Wildenschild
Ejer af virksomheden: Hans Thomsen Wildenschild
Adresse på virksomheden: Tummelsbjerg 1, 6300 Gråsten

Matrikel: 26 Rinkenæs, Rinkenæs Ejerlav
CVR-nr.: 41169656
CHR-nr.: 21063
Kontaktperson: Hans Thomsen Wildenschild
E-mail: info@tummelsbjerg.dk

Konsulent: Ulla R. Pallesen, LandboSyd, urp@landbosyd.dk

Revurderingen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Erhverv & Affald
Plan & Myndighed
Rådhusstorvet 10
6400 Sønderborg

Sagsbehandler: Lene Alnor
Sag nr.: 16/5935
KS: SBMO

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og vilkår	5
1.1	Resumé	5
1.2	Vilkår meddelt som påbud.....	5
1.3	Næste revurdering	10
2	Baggrund	10
3	Generelle forhold.....	11
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	11
4.1	Husdyrhold	11
4.2	Staldindretning	12
5	Forurening og gener fra husdyrbruget.....	13
5.1	Ammoniak og natur	13
5.2	Lugt, støv, støj, transport, fluer og skadedyr, affald, spildevand og driftsforstyrrelser	15
6	Bedst tilgængelig teknologi	19
6.1	Staldindretning	19
6.2	Fodring.....	21
6.3	Energi- og vandforbrug.....	23
6.4	Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	25
6.5	Udbringning af husdyrgødning	27
6.6	Management	28
6.7	Samlet BAT-vurdering	29
7	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning	29

Bilag

1. Situationsplan
2. Beredskabsplan

1 Resumé og vilkår

1.1 Resumé

På husdyrbruget drives en soproduktion med en godkendelse til 970 årssøer, 27.500 pattegrise 7,1-8,8 kg, 720 smågrise 8,8-31 kg og 720 slagtesvin 31-110 kg, svarende til 251,82 DE beregnet efter værdier for dyreenheder fra Bekendtgørelse nr. 1318 26/11/2015 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Ejendommen ligger ca. 270 m vest for Gråsten. Ejendommen ligger i landzone.

BAT-niveauet, beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier for soproduktioner i gyllesystemer, kan overholdes ved fast overdækning af gyllebeholder og anvendelse af fodertilpasning som tiltag. Der er stillet vilkår hertil.

Kommunen vurderer, at BAT-niveauet for management, fodring, energi- og vandforbrug, samt opbevaring og udbringning af husdyrgødning er overholdt.

Af hensyn til krav om anvendelse af bedst tilgængelig teknologi har Sønderborg Kommune bl.a. stillet påbud om:

- Brug af foderkorrektion
- Udarbejdelse af beredskabsplan

I forbindelse med afgørelsen har Sønderborg Kommune vurderet, at ejer har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, og at svineproduktionen i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab og miljø.

1.2 Vilkår meddelt som påbud

Følgende afsnit rummer alle vilkår, både eksisterende overførte vilkår (**Uændret**) fra den tidligere meddelte godkendelse, samt nye vilkår meddelt som påbud i forbindelse med denne revurdering. Nye vilkår er markeret med (**Nyt**). Eksisterende vilkår, som kan have været med en anden ordlyd, er markeret med (**Ændret**). Enkelte vilkår er udgået (**Udgår**). Dette skyldes fx, at nogle vilkår kan være blevet indarbejdet i lovgivningen. Det er derfor ikke nødvendigt at fastholde kravet i et vilkår.

GENERELT

1. (Ændret) Der må ikke uden tilladelse fra miljømyndigheden foretages væsentlige ændringer i den oplyste driftsform eller indretning, herunder også ændringer i sammensætningen af dyrehold.

2. (Ændret) Hvis produktionen sælges, skal miljømyndigheden skriftligt orienteres herom.

INDRETNING OG DRIFT

3. (Udgår)

4. og 5. (Ændret) Husdyrbruget må drives med en maksimal årlig produktion 970 årssøer, 27.500 pattegrise 7,1-8,8 kg, 720 smågrise 8,8-31 kg og 720 slagtesvin 31-110 kg, svarende til 251,82 DE beregnet efter værdier for dyreenheder fra Bekendtgørelse nr. 1318

26/11/2015 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. Dyrene må fordeles i staldene med følgende gennemsnitlig maksimal belægning:

Staldafsnit	Art og vægtklasse/alder	Antal	Stipladser	DE
Farestald	Årsso, farestald, kassestier	970	325	65,97
	Pattegrise ved søer	27.500 7,1-8,8 kg	1.268	9,27
Løbestald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, individuel opstaldning	427	284	67,76
Drægtighedsstald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående	457	304	72,52
Træningsstald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående	86	57	13,65
Poltestald	Smågrise, toklimastald	720 8,8-31 kg	83	3,10
Poltestald	Slagtesvin, delvis spaltegulv	720 31-110 kg	168	19,56
				251,82

Der skal føres en driftsjournal over ejendommens dyrehold. Driftsjournalen skal indeholde oplysninger og dokumentation for antal indkøbte dyr og evt. salg af levende dyr samt vægt heraf, antal dyr bortskaffet til destruktion samt antal og vægt af dyr sendt til slagtning. Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende, og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

6. (Udgår)

7. (Udgår)

8. (Uændret) Arealer ved og omkring fodersiloer skal jævnligt ryddes op og holdes på en hygiejnisk forsvarlig måde.

9. (Udgår)

10. (Udgår)

LUFT

11. (Uændret) Virksomheden må ikke medføre væsentlige lugt- og støvgener i omgivelserne.

12. (Uændret) Staldanlæg og ventilation skal indrettes og drives, så lugtudslip herfra ikke giver anledning til lugtgener udenfor ejendommens areal, der af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.

13 (Uændret) Såfremt ejendommens drift medfører staldlugtgener uden for ejendommens eget areal, der af tilsynsmyndigheden vurderes som uacceptable, skal der gennemføres foranstaltninger til afhjælpning af dette.

14. (Udgår)

15. (Ændret) Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt - målt på nærmeste nabo-beboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdi	22-07	-	55

Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt. Dokumentation skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støj belastede driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

SPILDEVAND

16. (Uændret) Spildevand fra rengøring af stalde, foderrekvisitter og landbrugsmaskiner skal ledes til gyllebeholder.

17. (Uændret) Afløb fra ud- og indleveringsramper skal ledes til gyllebeholder.

AFFALD

18. (Uændret) Affald skal opbevares så forurening af luft, grundvand og recipienter undgås.

19. (Udgår)

20. (Uændret) Døde dyr skal opbevares på tæt bund med tæt boks over eller i en hel tæt beholder, så dyrene ikke giver anledning til lugtgener eller udsivning af væsker. Døde dyr skal bortskaffes til en godkendt destruktionsanstalt.

21. (Uændret) Farligt affald og medicinrester skal opbevares under tag på tæt bund med opkant og uden afløb til kloaksystemet. Karret skal kunne opsamle indholdet af den største tromle på stedet. Kemikalier, der kan reagere kraftigt ved en sammenblanding med hinanden, skal holdes adskilte.

21a. (nyt) Spild af olie og kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

21b. (nyt) Nye olieprodukter og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere som er tydeligt mærkede med indhold. De skal placeres under tag og beskyttes mod vejrlig på en oplagsplads med impermeabel belægning uden afløb. Oplagspladsen skal være indrettet således, at spild af olie og kemikalier kan holdes inden for et afgrænset område og uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand og kloak.

JORD OG GRUNDEVAND

22. (Uændret) Belægningen under dieseltank, påfyldningsstuds samt aftapningsstedet i forbindelse hermed skal være etableret med fast og tæt belægning.

23. (Udgår)

24 (Uændret) Pumper og maskiner til gylletransport inkl. oppumpning af gylle skal altid være under opsyn, når de er i brug. Pumpeudstyret skal udstyres med ”dødemandsknap”, så risikoen for utilsigtet spild af gylle minimeres. Pumpeanlægget skal være sikret, så uvedkommende ikke kan aktivere pumpen.

25. (Uændret) Handelsgødning skal opbevares på fast gulv i overdækket lokale, således at nedbør ikke kommer i forbindelse med gødningen og således at der ikke kan ske afledning til overflade- eller grundvand.

RENERE TEKNOLOGI

26. (Uændret) Ved nyanskaffelser eller ombygninger skal anvendes ventilationsformer, der sikrer minimale lugtgener.

SIKKERHEDSFORANSTALTNINGER

27. (Uændret) Virksomheden skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og at begrænse virkningen for mennesker og miljø af sådanne uheld. Ved akut forurening eller ved uheld med alvorlige skader eller overhængende fare for mennesker og miljø, alarmeres politi og det civile beredskab på 112.

EGENKONTROL

28. (Indgår i vilkår 4 og 5)

29. (Udgår)

30. og 31. (Ændret) Virksomheden skal føre register over tidspunkter for visuel kontrol, reparation og vedligehold af ventilationsanlægget og filterposer på fodersiloerne. Registreringerne skal kunne forevises miljøtilsynet ved besøg på virksomheden. Registreringerne skal opbevares i min. 5 år og skal til enhver tid være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

OPHØR AF VIRKSOMHEDENS DRIFT

32. (Uændret) Ved ophør af driften skal virksomheden straks underrette tilsynsmyndigheden herom.

33. (Uændret) Senest 1 måned efter driftens ophør skal virksomheden tilsende tilsynsmyndigheden en redegørelse for, hvorledes foranstaltninger jf. vilkår 34 og 35 påtænkes udført. Redegørelsen skal indeholde et forslag til en tidsplan for udførelsen.

34. (Uændret) Virksomheden skal inden en af tilsynsmyndigheden fastsat tidsfrist tømme og rengøre tankanlæg, rørføringer, og procesanlæg, som efter tilsynsmyndighedens vurdering, aktuelt eller på sigt vil kunne indebære fare for forurening af jord, grundvand og overfladevand.

35. (Uændret) Virksomheden skal inden en af tilsynsmyndigheden fastsat tidsfrist bortskaffe olier og kemikalier, som efter tilsynsmyndighedens vurdering, aktuelt eller på sigt vil kunne indebære fare for forurening af jord, grundvand og overfladevand. Bortskaffelse af olier, kemikalier og rengøringsmidler skal ske efter reglerne herfor.

BAT

36 (nyt) El-forbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt, (f.eks. ved kvittering fra el-selskabet).

37 (nyt) Hvis virksomhedens elforbrug overstiger 340.000 kWh/år skal der foretages et energieftersyn inden 1 år efter at elforbruget overstiger ovenstående. Besøgsrapporten fra energieftersynet skal fremsendes miljømyndigheden, og eventuelle forslag til forbedringer, som via en besparelse på el kan tilbagebetales indenfor 2 år, skal udføres senest 2 år efter ejers modtagelse af besøgsrapporten.

38 (nyt) Udskiftning af ventilationsarrangementer skal ske med udgangspunkt i at opnå en reduktion af energiforbruget.

39 (nyt) Vandforbruget, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

40 (nyt) Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger 9.500 m³, skal ejer sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.

41 (nyt) Den eksisterende gyllebeholder skal være overdækket med fast overdækning

42 (nyt) kg N ab dyr pr. årssø må maksimalt være: $((FE_{so} \text{ pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. } FE_{so})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257) = \mathbf{24,37 \text{ kg N}}$

43 (nyt) Der skal føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- - antal årssøer
- - antal fravænnede grise pr. årssø
- - fravænningsalder og -vægt
- - foderforbrug pr. årssø

- - det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FEso i de anvendte blandinger i hhv. drægtigheds- og diegivningsperioden

44 (nyt) N ab dyr skal på baggrund af driftsjournalens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder i perioden 15. september år (for eksempel 2012) til 15. februar i år (for eksempel 2014). Dokumentationen skal være til rådighed for tilsynsmyndigheden ved ordinært tilsyn.

45 (nyt) Der skal udarbejdes en blandeforskrift for foder mindst hver 3. måned såfremt der ændres på blandingerne sammensætning. Dette gælder kun såfremt der anvendes hjemmelandet foder.

46 (nyt) Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned eller ved ændringer samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst frem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

47 (nyt) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal opdateres hvert 2. år.

48 (nyt) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf.: 112 og efterfølgende straks at underrette Tilsynsmyndigheden, Landbrugsgruppen, Sønderborg Kommune, tlf.: 88 72 40 85.

49 (nyt) Uheld, herunder svigt af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der medfører forurening af omgivelserne, skal straks udbedres og anmeldes til tilsynsmyndigheden/-beredskabet.

1.3 Næste revurdering

Sønderborg Kommune skal tage en godkendelse op til revurdering regelmæssigt og mindst hvert 10. år jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 17. Det er derfor planlagt at udarbejde den næste revurdering i 2026.

2 Baggrund

Jævnfør § 40 i godkendelsesbekendtgørelsen, skal godkendelser meddelt efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 tages op til revurdering og om nødvendigt ajourføres. Miljøbelastningen fra husdyrproduktionen revurderes i forhold til ajourføring af teknologisk udvikling og generel ny viden om miljøforholdene i omgivelserne. Ved revurdering af eksisterende miljøgodkendelser meddelt efter miljøbeskyttelsesloven, bliver husdyrproduktionen omfattet af bestemmelserne i Husdyrloven.

Formålet med revurderingen er først og fremmest at vurdere, om virksomhedens indretning og drift lever op til kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknologi (BAT). Påbud i denne revurdering er derfor hovedsageligt givet for at sikre, at husdyrbruget lever op til anvendelse af bedst tilgængelig teknologi. Påbud gives efter Husdyrlovens § 39, jf. § 41 stk. 3.

En revurdering omfatter således ikke en vurdering af, om husdyrbruget overholder Husdyrlovens generelle afskæringskriterier. Således behandles fx ejendommens harmoniarealer heller ikke i denne revurdering.

Husdyrbruget på Tummelsbjerg 1, 6300 Gråsten blev miljøgodkendt efter kapitel 5 i miljøbeskyttelsesloven d. 19. december 2006. Det godkendte dyrehold på daværende tidspunkt var 970 årssøer, 27.500 pattegrise 7,2-8,8 kg og 720 smågrise 8,8-30 kg og 720 slagtesvin 30-102 kg.

Siden miljøgodkendelsen blev meddelt i 2006 er der etableret et maskinhus på 1.120 m².

Der er ikke foretaget væsentlige fysiske ændringer af selve staldanlægget siden godkendelsen blev meddelt. Dengang godkendelsen blev meddelt var standardafgangsvægten for en polt 102 kg, mens den i dag er 110 kg. Poltene er derfor indlagt i det fiktive ansøgningsskema med en afgangsvægt på 110 kg.

Sønderborg Kommune skal på baggrund af tilsyn på virksomheden, eventuelle klager fra parter og inddragelse af ny viden foretage en vurdering af, om det er nødvendigt at ændre vilkårene i den eksisterende godkendelse.

Sønderborg Kommune har truffet afgørelse om, at vilkårene i miljøgodkendelsen og revurderingen skal ændres jf. § 40, stk. 3 i godkendelsesbekendtgørelsen, med hjemmel i § 39, jf. § 41 i husdyrloven.

Sønderborg Kommune indledte revurderingen d. 15. februar 2016 ved at sende et brev til husdyrbrugets ejer, hvor der blev orienteret om, at kommunen havde påtænkt at begynde revurderingen. D. 25. juli 2016 modtog kommunen oplysningsmateriale fra ejer bl.a. et fiktivt ansøgningsskema med skema nr. 85783 indsendt igennem www.husdyrgodkendelse.dk.

3 Generelle forhold

Virksomheden ejes af Hans Wildenschild. Produktionen på ejendommen består af et svinebrug. Produktionsanlægget fremgår af bilag 1. Svineproduktionen er en konventionel kontinuerlig produktion, som er ligeligt fordelt hen over året.

Der er på ejendommen en produktionstilladelse til 970 årssøer, 27.500 pattegrise 7,1-8,8 kg, 720 smågrise 8,8-31 kg og 720 slagtesvin 31-110 kg, svarende til 251,82 DE.

Hans Wildenschild driver ikke husdyrproduktion på andre ejendomme.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at de stillede vilkår i godkendelsen fra 2006 stadig er dækkende for produktionen på ejendommen med de ændringer og tilføjelser, som er nævnt i afsnit 1.2 og i vurderingerne nedenfor.

En del vilkår, vilkår 3, 6, 7, 9, 10, 14, 19, 23 og 29 udgår, da vilkårene enten er inkorporeret i den danske lovgivning eller er en opremsning af eksisterende lov.

4 Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 Husdyrhold

Husdyrbrugets staldafsnit og dyrehold fremgår af tabel 1 og anlæggets indretning fremgår af situationsplanen, bilag 1.

Tabel 1. Dyreholdets størrelse

Staldafsnit	Art og vægtklasse/alder	Antal	Stipladser	DE
Farestald	Årsso, farestald, kassestier	970	325	65,97
	Pattegrise ved søer	27.500 7,1-8,8 kg	1.268	9,27
Løbestald	Årsso, løbe- og drægtighedsstald	427	284	67,76
Drægtighedsstald	Årsso, løbe- drægtighedsstald	457	304	72,52
Træningsstald	Årsso, løbe- drægtighedsstald	86	57	13,65
Poltestald	Smågrise, toklimastald	720 8,8-31 kg	83	3,10
Poltestald	Slagtesvin	720 31-110 kg	168	19,56
I alt				251,82

Miljømyndighedens vurdering

I miljøgodkendelsen fra 2006 var det tilladte dyrehold 970 årssøer, 27.500 pattegrise 7,2-8,8 kg og 720 smågrise 8,8-30 kg og 720 slagtesvin 30-102 kg. Der er ikke ændret i staldsystemer eller dyrehold siden godkendelsen er meddelt. Afgangsvægten for polte er dog justeret til 110 kg. Dyreholdet på ejendommen er derfor nu som nævnt i tabel 1.

Vilkår 4 og 5 slås sammen til ét vilkår og rettes, så dyreholdets fordeling i de forskellige staldafsnit fremgår. Dokumentation for dyreholdets størrelse skal kunne fremvises vilkår. Dette fremgår ligeledes af vilkår 4 og 5.

4.2 Staldindretning

Bygninger, antal stipladser, gulvtyper og udmugningssystem fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Oversigt over bygnings anvendelse, antal stipladser, udmugningssystem og gulvtype.

Stald nr.	Anvendelse	Dyretype	Antal stipladser	Udmugningssystem	Indretning og gulvtype
Farestald	Svin	Årsso med pattegrise	325	Gylle	Kassestier, delvis spalter
Løbestald	Svin	Årsso	284	Gylle	Individuel opstaldning, delvis spalter
Drægtighedsstald	Svin	Årsso	304	Gylle	Løsgående, delvis spalter
Træningsstald	Svin	Årsso	57	Gylle	Løsgående, delvis spalter
Poltestald	Svin	Årsso	83	Gylle	Toklimastald, delvis spaltegulv
Poltestald	Svin	Årsso	168	Gylle	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv

Miljømyndighedens vurdering

Der er ikke ændret i stald- og udmugningssystemer siden godkendelsen er blevet meddelt. Vilkår 5 om antal stipladser er indarbejdet i vilkår 4 og 5.

5 Forurening og gener fra husdyrbruget

5.1 Ammoniak og natur

Der er som udgangspunkt ikke hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at bestemme, at bekendtgørelsens beskyttelsesniveauer i bilag 3 og 4 skal gælde ved revurdering af en godkendelse. Dette skyldes, at det fremgår af bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at denne alene skal anvendes ved tilladelser og godkendelser efter §§ 10, 11, 12 og 16, altså ved etableringer, ændringer eller udvidelser, hvorimod revurdering vedrører eksisterende husdyrbrug, hvor der ikke sker nogen forandring.

Når det gælder beskyttelsesniveauet for ammoniak, fremgår det dog af bekendtgørelsen, at uanset niveauet for BAT, vil bekendtgørelsens totaldepositionskrav skulle være opfyldt efter en frist, som fastlægges konkret ved revurderingen i den enkelte sag. Hvis der er kategori 1- eller 2-naturområder, hvor grænsen for totaldeposition af ammoniak i tabel 3 i bekendtgørelsens bilag 3 overskrides, skal revurderingsafgørelsen derfor indeholde en frist for, hvornår totaldepositionskravet skal være overholdt.

Tabel 3. Krav til ammoniakdeposition i kategori 1 og 2 natur

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1 nr. 1 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition afhængig af husdyrbrug i nærheden* 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 husdyrbrug
Kategori 2. § 7 stk. 1 nr. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år

*Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

Antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 m +

Antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 m +

Antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 m +

Antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1.000 m +

Antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover 1000 m +

I tabel 4 ses total- og merbelastningen i de nærmeste naturpunkter som Sønderborg Kommune har vurderet til at være potentielle sårbare naturområder.

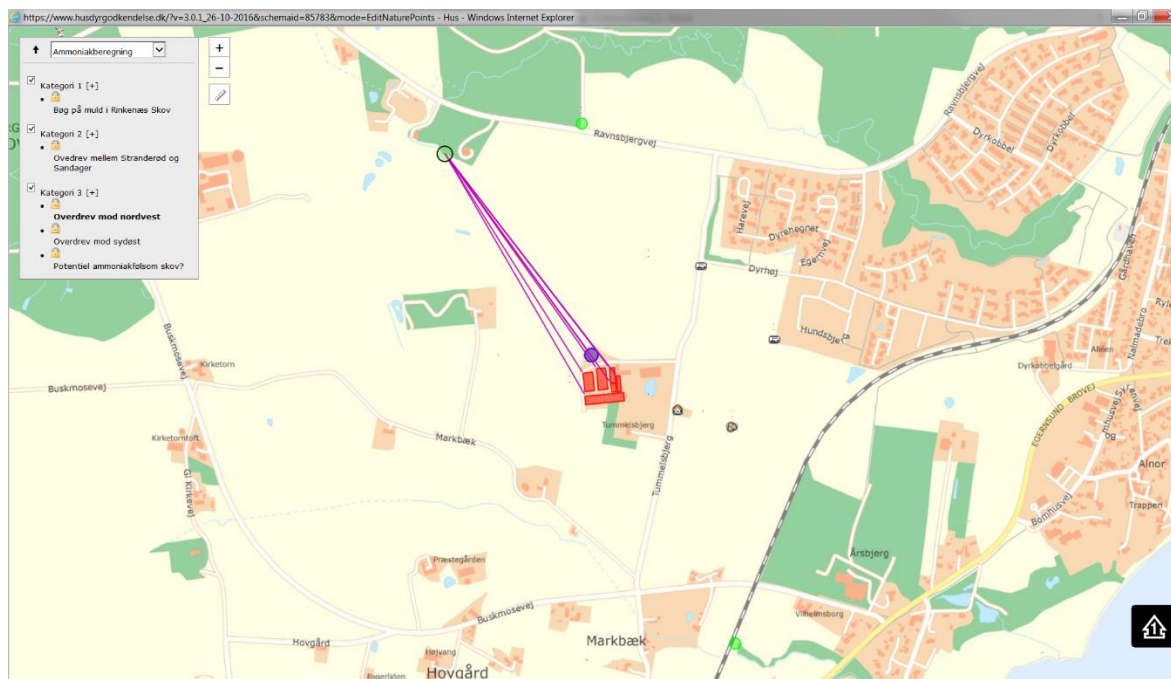
Tabel 4. Ammoniakdepositionsregninger til naturpunkter

Naturtype	Merdep. Kg N/år	Totaldep. Kg N/år	Beskrivelse
Kategori 1 natur	0,0	0,4	Bøg på muld, Habitatområde Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov ca. 600 m mod nord
Kategori 2 natur	0,0	0,0	Overdrev mellem Strandrød og Sandager Adsbøl, ca. 3,3 km mod syd
Kategori 3 natur	0,0	0,1	Overdrev 650 m mod nordvest

Kategori 3 natur	0,0	0,1	Overdrev 650 m mod sydøst
Kategori 3 natur	0,0	0,0	Potentiel ammoniakfølsom skov ca. 2,5 km sydvest

Der er ikke kumulation med andre ejendomme.

Figur 1. Angivelse af beregningspunkt for ammoniakdeposition til nærmeste naturområder.

Totaldepositionen fra anlægget til kategori 1 natur er 0,4 kg N/ha/år og til kategori 2 natur 0,0 kg N/ha/år. Der er ikke kumulation med andre ejendomme.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune konstaterer, at husdyrbruget ved den nuværende produktionsstørrelse vil være i stand til at overholde ammoniakkravet til nærmeste kategori 1 og 2-natur jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Dette er begrundet i depositionsregninger foretaget i det digitale ansøgningsystem, www.husdyrgodkendelse.dk.

Ammoniakdepositionen til kategori 1 natur er 0,4 kg N/ha/år. Men da der ikke ligger andre ejendomme med husdyr inden for den angivne radius i tabel 3, antages beskyttelsesniveauet at være overholdt.

På baggrund af vurderingen finder Sønderborg Kommune, at der ikke kan påvises en tilstandsændring alene som følge af driften af Tummelsbjerg 1. Med henvisning til Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMKN 132-00130 fra 23. november 2011, revurderer Sønderborg Kommune fortsat drift af ejendommen ud fra en vurdering af, at

- 1) der ikke på revurderingstidspunktet er konstateret en egentlig tilstandsændring af de omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder,
- 2) påvirkningen af naturområderne ikke med sikkerhed kan henføres til

adressen, da der er andre kilder til ammoniakdeposition i nærområdet, blandt andet husdyrbruget umiddelbart nær adressen.

Habitatvurdering

Pligten til at gennemføre en vurdering efter habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1 og 2, gælder ikke for revurderingsafgørelser, jf. § 8 stk. 6. Baggrunden er, at habitatdirektivets artikel 6 stk. 3 ikke gælder for eksisterende virksomhed, der fortsætter uændret. Der er derfor ikke foretaget en habitatvurdering.

Det fremgår dog af Habitatdirektivets artikel 6 stk. 2 at bestående aktivitet ikke må medføre betydelige konsekvenser for direktivets målsætning. På baggrund af tallene i tabel 4 vurderer Sønderborg Kommune, at den uændrede drift ikke er i strid med direktivets målsætninger, idet totaldepositionen overholder kravene i tabel 3.

5.2 Lugt, støv, støj, transporter, fluer og skadedyr, affald, spildevand og driftsforstyrrelser

Ejer oplyser følgende om forurening og gener fra husdyrbruget:

Lugt: Kommunen har ikke modtaget klager over lugt fra ejendommen. Dyreholdet er ikke ændret siden godkendelsen er meddelt.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Ved udbringning af husdyrgødning vises der så vidt muligt hensyn til omkringboende ved at tage højde for vindretning, tætbeboede områder mm.

Støv: Der vil kunne forekomme støv fra bl.a. håndtering af halm, korn og foder samt ved intern transport. I forbindelse med udkørsel af gylle, vil veje blive rengjort for evt. jord mv.

Støj: Der er ingen ændringer til oplysningerne om støjkilder i forhold til det, der er beskrevet i miljøgodkendelsen på side 21.

Transporter: Til- og frakørsel til ejendommen sker via Tummelsbjerg.

Antal transporter er uændret i forhold til oplysningerne på side 14 og 19 i miljøgodkendelsen fra 2006.

Fluer og skadedyr: Der er indgået aftale med Mortalin om bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Fluebekæmpelse sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, idet der anvendes rovfluelarver.

Der er opsat ca. 30 kasser med rottegift rundt omkring på ejendommen.

Affald: Skønnede affaldsmængder fremgår af tabel 6.

Table 6. Skønnede mængder affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie	Maskinhus	Avista Oil	Kendes ikke	ca. 200 l	13.02.08	06.01
Blyakkumulatorer	Maskinhus	Transporterer selv	Køres retur til forhandler	ca. 2 stk.	16.06.01	05.99
Olie- og brændstoffiltre	Maskinhus	Transporterer selv	Skodsbøl containerplads	ca. 20 stk.	16.01.07	06.05
Rester af bekæmpelsesmidler	Kemirum	Transporterer selv	Skodsbøl containerplads	Normalt intet	20.01.19	05.12
Spraydåser	I stalde i affalds-sække	Transporterer selv	Skodsbøl containerplads	ca. 250 stk.	15.01.10	23.00
Medicinrester	I forrum	Transporterer selv	Apotek	Normalt intet	18.02.08	05.13
Kanyler i særlig beholder	I stalde	Transporterer selv	Apotek	ca. 40 små bokse	18.02.02	66.00
Batterier – alle typer	Maskinhus	Transporterer selv	Skodsbøl containerplads	ca. 100 stk.	20.01.33	77.00
Fast affald:						
Tom emballage (pap)	I container ved forrum	Knud Erik Heissel A/S	Kendes ikke	container tømmes ca. 6 gange om året	15.01.01	50.00
Lysstofrør	I stalde	Transporterer selv	Skodsbøl containerplads	ca. 50 stk.	20.01.21	79.00
Jern og metal	I container ved gyllebeholder	Skrothandler	Skrothandler afhenter. Modtageanlæg kendes ikke.	maks. 1 tons	02.01.10	56.20
Brændbart affald	I container ved forrum	Knud Erik Heissel A/S	Kendes ikke	container tømmes ca. en gang om ugen	Afhængig af indhold	19.00
Døde dyr	Afhentningsplads ved Tummelsbjerg	DAKA	DAKA	ca. 150 enkelt dyr og ca. 100 containere	02.01.02	66.00

Døde dyr: Døde dyr placeres ved indkørselsvejen fra Tummelsbjerg nord for maskinhuset under kadaverkap og i plastcontainere. DAKA afhenter efter aftale. Der afhentes i gennemsnit ca. 2 gange om ugen.

Spildevand: Mængden af spildevand fra ejendommen fremgår af tabel 7. Mængden af regnvand er skønnet ud fra grundareal x 0,9 m³/m². Rengøringsvand og drikkevandsspild indgår i kapacitetsberegningen.

Table 7. Oversigt over type og skønnet mængde spildevand fra ejendommen

Spildevandstyper	m³ /år	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	Indgår i kapacitetsberegningen	Gyllebeholder	Ingen
Spildevand fra stuehus	Ca. 200 m ³	Via SOP anlæg med efterfølgende nedsivning	SOP-anlæg
Tagvand (ca. 10.000 m ² tagareal)	Ca. 9.000 m ³	Via SOP anlæg med efterfølgende nedsivning	Ingen
Regnvand fra grusarealer	Ca. 8.000 m ³	Nedsives på stedet eller udledes via dræn til Rinkenæs Bugt	Ingen

Driftsforstyrrelser eller uheld: Anlægget er indrettet på en måde, der bevirker at risikoen for at driftsforstyrrelser og uheld minimeres.

Gyllen løber enten med træk og slipsystem fra staldene til forbeholder eller skræbes ud med linespil. Forbeholderen er placeret, så den er højere end gyllekanalerne så der ikke vil kunne ske overløb fra forbeholderen. Gyllebeholderen er uden fastmonteret pumpe til overpumpning til gyllevogn, så udslip fra beholderen kun kan finde sted, hvis beholderen kollapser. I så fald vil gyllen løbe til en lavning nord for gyllebeholderen. Skulle uheldet være ude, vil jord kunne doses sammen og gyllen suges/skræbes op. Se beredskabsplanen, bilag 2.

Tænd/sluk-knap til pumpen i forbindelse med forbeholderen sidder i stalden.

Der bliver anvendt gyllevogn eller lastbil med læssekran, hvilket minimerer risikoen for spild i forbindelse med fyldning af gyllevogn.

I forbindelse med fx sygdomsudbrud med efterfølgende restriktioner over for svineflytninger eller slagteristrejke kan der ske en midlertidig ophobning af dyr på ejendommen. Dette vil bevirke, at lugtmissionen fra stalden bliver større end normalt. Denne situation forventes at forekomme meget sjældent.

Sandsynligheden for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med påfyldning og brug af diesellole forventes at være meget lille. Tankningen sker på befæstet areal, og der er ingen afløbsriste til regnvandssystem i nærheden. Der forefindes altid sand eller andet materiale på ejendommen til opsamling/opdæmning af evt. spild.

Miljømyndighedens vurdering

Lugt: Det bemærkes, at der ikke er hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen til at kræve beskyttelsesniveauet for lugt, jf. bilag 3, overholdt i forbindelse med en revurdering. Idet der ikke sker ændringer eller udvidelser af husdyrproduktionen i forbindelse med denne revurdering, forventes der imidlertid et uændret lugtniveau. Der er i godkendelsen stillet vilkår til lugt fra ejendommen – vilkår 11 til 13. Disse vilkår videreføres uden ændring. Der er også stillet vilkår til, at ved nyanskaffelser eller ombygninger af ventilationen skal der sikres minimale lugtgener.

Støv og støj: Driftsforholdene på ejendommen er ikke ændret siden godkendelsen blev meddelt. Der er heller ikke indkommet klager over den nuværende drift. Der er i godkendelsen stillet vilkår om, at virksomheden ikke må medføre væsentlige støvgener (vilkår 11). Der er i godkendelsen stillet vilkår til støj – vilkår 15. Dette vilkår rettes til.

Transporter: Revurdering meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der kan derfor kun stilles vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Sønderborg Kommune vurderer, at der på nuværende tidspunkt ikke er nødvendigt at stille sådanne vilkår. Færdselsloven regulerer kørsel på offentlige veje.

Sønderborg Kommune gør i øvrigt også opmærksom på afgørelse J. nr. MKN-130-00045 af 28. september 2010 fra Miljøklagenævnet. Det fremgår af denne afgørelse, at: ”Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug”.

Fluer og skadedyr: Der er stillet vilkår om, at der skal ryddes op og holdes rent omkring fodersiloer – vilkår 8.

Affald: Der er stillet vilkår til opbevaring, håndtering samt bortskaffelse af olie, kemikalier eller restprodukter heraf. Der stilles desuden et par supplerende vilkår hertil vilkår 21a og 21b.

Der er stillet et enkelt vilkår til opbevaring af døde dyr – vilkår 20. Dette videreføres. Vilkåret vurderes at være tilstrækkeligt til at forhindre gener for omgivelserne.

Virksomheden skal desuden være opmærksom på, at alt affald skal opbevares, transporteres og bortskaffes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende bestemmelser herom. Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011*
- *Regulativ for erhvervsaffald, 2011*
- *Regulativ for husholdningsaffald, 2011*
- *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*

Undtaget er dog bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*, som ikke gælder godkendelsespligtige virksomheder, og dermed ikke for denne ejendom. For at sikre, at der ikke sker forurening på ejendommen i forbindelse med opbevaring og håndtering af farligt affald og kemikalier, stilles der vilkår herom. Vilkårene vil være i overensstemmelse med bestemmelserne i *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier*.

Spildevand: De beskrevne spildevandstyper kan opdeles i sanitært spildevand, spildevand fra husdyrproduktionen samt uforurennet regnvand fra tage og omgivende arealer. Sønderborg Kommune vurderer, at når sanitært spildevand afledes til godkendt SOP-anlæg og videre til nedsivning og når spildevandet fra husdyrproduktionen ledes til gyllebeholdere og uforurennet regnvand ledes til vandløb eller jordoverfladen, så sker afledningen miljømæssigt forsvarligt. Der er stillet vilkår til, at spildevand fra rengøring af stalde og vask af maskiner skal ledes til gyllebeholder – vilkår 16 og at afløb fra ind- og udleveringsramper ligeledes skal ledes til gyllebeholder – vilkår 17. Disse vilkår videreføres.

Driftsforstyrrelser og uheld: Det vurderes, at der kan være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af olie og bekæmpelsesmidler. Det er derfor vigtigt, at beredskabet straks tilkaldes ved uheld, der medfører forurening, og at miljømyndigheden orienteres efterfølgende. Det er dog stadig virksomhedens pligt at forebygge og afværge driftsforstyrrelser og uheld – ligesom det er virksomhedens pligt at genoprette den hidtidige tilstand (jf. miljøbeskyttelseslovens § 71). Der er stillet vilkår til at pumper og maskiner til gylletransport altid skal være under opsyn.

Ejer har udarbejdet en beredskabsplan, se bilag 3. Der stilles vilkår om at beredskabsplanen minimum hvert andet år gennemgås og eventuelt rettes til, såfremt der er sket ændringer.

6 Bedst tilgængelig teknologi

6.1 Staldindretning

Det skal løbende sikres, at virksomhedens indretning og drift er baseret på anvendelse af bedste tilgængelig teknologi. Overholdelsen af kravet om anvendelse af BAT skal sikre, at forurening fra husdyrbruget til stadighed begrænses mest muligt.

Ejer oplyser følgende om staldindretning:

Med hensyn til BAT og staldsystemer er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der teknologibladene, og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

Af BREF-dokumentet fremgår det, at følgende staldsystemer er BAT:

Staldsystemer for søer, løbeafdelingen og drægtighedsstalden:

- fuld- eller delspaltegulv med vakuumsystem nedenunder til hyppig fjernelse af gylle, eller
- delspaltegulv og en reduceret gødningskanal.

Staldsystemer for søer, farestalden:

En boks med fuldspaltede jern- eller plastikgulve og som har:

- en kombination af vand- og gødningskanal, eller
- et udskylningssystem med gødningsrender, eller
- en gødningsopsamler nedenunder.

Staldsystemer for grise, smågrisestalden

En sti:

- eller et en-etagesbur med fuld- eller delspaltegulv og et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et en-etagesbur med fuldspaltegulv med et hældende betongulv nedenunder til adskillelse af urin og fækalier, eller
- med et delvist spaltet gulv (to-klimasystem), eller

- med et delvist spaltet gulv jern- eller plastikgulv og et skrånende eller konvekst fast gulv, eller
- med et delvist spaltet gulv med metal- eller plastikspalter og en lavvandet gødningskanal og kanal for fordærvet drikkevand, eller
- med delspaltegulv med trekantede jernspalter og en gødningskanal med hældende sidevægge.

Staldsystemer for grise, slagtesvinestalden

- et fuldspaltet gulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle, eller
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler, med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder.

Der findes p.t. 18 teknologiblade for stald- og opbevaringsteknik:

- Køling af gylle i stalde til søer og smågrise (1. udgave oprettet 26.01.2011)
- Køling af gylle i slagtesvinestalde (2. udgave, revideret 26.01.2011)
- Fast overdækning af gyllebeholder (1. udgave, oprettet 11.11.2010)
- Benzoesyre til smågrise (1. udgave 24.11.2010)
- Råprotein i sofoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Fosfor i sofoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Råprotein i smågrisefoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Fosfor i smågrisefoder (1. udgave, oprettet 31.05.2011)
- Råprotein i slagtesvinefoder (2. udgave, revideret 31.05.2011)
- Fosfor i slagtesvinefoder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Svovlsyrebehandling af gylle i sostalde (1. udgave, oprettet 20.12.2010)
- Svovlsyrebehandling af gylle, Dyretype: Slagtesvin (2. udgave, revideret 20.12.2010)
- Kemisk luftrensning med syre, sostalde (1. udgave oprettet 29.04.2011)
- Kemisk luftrensning med syre, smågrise (1. udgave oprettet 29.04.2011)
- Kemisk luftrensning med syre, Dyretype: Slagtesvin (3. udgave, revideret 23.05.2011)
- Biologisk luftrensning, Dyretype: Søer (1. udgave oprettet 29.04.2011)
- Biologisk luftrensning, Dyretype: Slagtesvin (1. udgave revideret 23.05.2011)
- Delvist fast gulv, Dyretype: Slagtesvin (3. udgave revideret 29.03.2011)

Alle stalde er stalde med fuld eller delvis kumme og ”træk og slip” eller linespil, hvorfor de lever op til BAT ifølge BREF-dokumentet. Oplysninger om de enkelte stalde fremgår af skema 85783.

Da de vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) er opfyldt med teltoverdækning og foderkorrektion, er der ikke foretaget økonomiske beregninger for fravalg af andre teknologier.

Redegørelse for renovering af staldanlægget:

Der foretages løbende småreparationer. De eksisterende stalde forventes at kunne drives videre i ca. 15-20 år uden større renoveringer. Når staldene en gang skal gennemgribende renoveres, vil der blive taget højde for, hvilke muligheder der er for at leve op til det, som på det tidspunkt er BAT for staldsystemer.

Miljømyndighedens vurdering

Miljøstyrelsen har udsendt ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæning (gyllebaserede systemer)”. Vejledningerne er indarbejdet i ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. Der er i forbindelse med revurderingen indsendt et fiktivt skema i ansøgningssystemet.

Beregningen af emissionsgrænseværdien er baseret på, at produktionen foregår i eksisterende bygninger.

Der er frit metodevalg til at opnå emissionsgrænseværdien. Ansøger har valgt at foderkorrigere og overdække gyllebeholderen med fast overdækning.

Der er redegjort yderligere for BAT under afsnittet 6.2 Fodring.

Sønderborg Kommune vurderer, at ejer har redegjort for Bedste Tilgængelige Staldteknologi og at projektet lever op til BAT.

6.2 Fodring

Ejer oplyser følgende om fodring:

Pt. anvendes 2 foderblandinger til søerne, 2 blandinger til smågrisene og 1 blanding til poltene. Foderet er tilsat fytase.

Der er behov for at korrigere på foderet til søerne for at leve op til BAT.

I ”ansøgt drift” indtastes der derfor, at der maksimalt må benyttes 131,3 g råprotein pr. FE for årssøerne med en standard fravænningsvægt på 7,1 kg og 30 smågrise pr. årssø og 1.515 FE/årssø.

Bedriften vil generelt bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Det vurderes, at der anvendes foder indeholdende et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder som fremgår af tabel 8 (jf. BREF).

Tabel 8. Vejledende niveauer for råprotein i BAT-foder til svin

Art	Faser	Indhold af råprotein (% i foder) ¹⁾	Samlet fosforindhold (% i foder) ²⁾
Fravænnede grise	< 10 kg	19-21	0,75-0,85
Smågrise	< 25 kg	17,5-19,5	0,60-0,70
Slagtesvin	25-50 kg	15-17	0,45-0,55

Slagtesvin	50-110 kg	14-15	0,38-0,49
So	drægtighed	13-15	0,43-0,51
So	diegivning	16-17	0,57-0,65

¹⁾ Med tilstrækkeligt afvejet og optimal tilførsel af aminosyrer

²⁾ Med tilstrækkeligt fordøjeligt fosfor med brug af fx højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase

BAT for ammoniak:

Beregning af ammoniakemissionsniveauet jf. de ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)” for husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæning (gyllebaserede systemer)” i www.husdyrgodkendelse.dk viser, at ammoniakemissionsniveauet maksimalt må være 2.976,75 kg NH₃-N pr. år.

Med de valgte virkemidler (foderkorrektio n og teltoverdækning af gyllebeholder) bliver emissionen fra staldene på 2.973,06 NH₃-N pr. år. Da stalden således lever op til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for eksisterende stalde, skal der ikke redegøres for fravalg af BAT.

BAT for fosfor:

I forhold til de ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)” ved hold af søer, er det Miljøstyrelsens udmelding, at emissionsgrænseværdien for fosfor fra so, smågrise- og slagtesvinegylle med de omhandlede staldgultyper må være på maks. 23,9 kg P/DE, 29,2 kg P/DE og 22,3 kg P/DE. BAT for fosfor beregnes derfor til 6.053,00 kg P ved 219,9 DE søer, 12,37 DE smågrise og 19,56 DE slagtesvin. Der er således ikke behov for at korrigere på foderet med hensyn til fosfor.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard med hensyn til fodring for en produktion af den omhandlede størrelse, når foderet ligger indenfor de vejledende BAT-niveauer.

Emissionsgrænseværdien for den eksisterende produktion er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk ud fra vejledningerne. Emissionsgrænseværdien er baseret på, at ansøgningen omfatter en eksisterende so- og polteproduktion. Beregningen viser, at produktionen må have en samlet emissionsgrænseværdi på 2.976,75 kg N per år.

Da produktionen har en ammoniakemission på 2.973,06 kg N / år med de valgte tiltag lever det op til BAT. Se nedenstående tabel 9:

Tabel 9. Ammoniakemission

	Ammoniakemission, kg	Fosforudledning, kg
Emissionsgrænseværdier beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledning	2.976,75	6.053,00
Beregnet emission i www.husdyrgodkendelse.dk	2.973,06	6.032,92
Emissionsgrænseniveauet er overholdt med:	3,69	-20,08 kg

Sønderborg Kommune vurderer, at det er BAT-standard med hensyn til fodring for en produktion af den omhandlede størrelse, når foderet ligger indenfor de vejledende BAT-niveauer og når der anvendes fasefodring. Ejer har valgt at bruge foderkorrektion og overdækning af gyllebeholderen for at leve op til BAT. Der stilles derfor vilkår til virkemidlerne.

Følgende vilkår til fodring medfører overholdelse af emissionsniveauet:

Maksimal kg N ab dyr for søer:

Kg N ab dyr pr. årssø må maksimalt være: $((\text{FEso pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FEso}) / 6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257) = ((1.515 \text{ FEso} \times 131,3 \text{ g råprotein}) / 6250) - 1,98 - (30,0 \text{ grise} \times 7,1 \text{ kg} \times 0,0257) = \mathbf{24,37 \text{ kg N}}$

For at kunne dokumentere, at det årlige maksimale kg N ab dyr er 24,37, stilles vilkår om, at indlægssedler fra indkøb af foder og råvarer skal gemmes mindst fem år og forevises miljømyndigheden på forlangende. Derudover skal der foreligge dokumentation for foderforbruget i form af fx e-kontrol.

Der skal årligt laves en opgørelse af det faktiske kg N ab dyr i forbindelse med gødningsregnskabet. Denne opgørelse skal være tilgængelig ved de ordinære tilsyn.

For at leve op til BAT for management, stilles der vilkår om mængden af forbrugt foder skal noteres i en driftsjournal. Hvis der anvendes hjemmeblandet foder, skal der udarbejdes en blandeforskrift for foderet mindst hver 3. måned, såfremt der ændres på blandingernes sammensætning. Al dokumentation skal gemmes i min. 5 år.

Det vurderes, at ejer anvender BAT i tilstrækkeligt omfang, hvis ovennævnte vilkår overholdes.

6.3 Energi- og vandforbrug

Energiforbrug:

Elforbruget dækker primært ventilation, belysning, gyllepumper, drift af foderanlæg, korn-tørring/beluftning ved behov samt øvrige elektriske maskiner. Elforbruget fremgår af tabel 10.

Tabel 10. Skønnet elforbrug

Type	Forbrug jf. miljøgodk. 2006	Faktisk forbrug
El	Ca. 260.000 kWh	Ca. 320.000 kWh
Dieselolie	Ca. 40.000 l	Ca. 40.000 l
Fast brændsel (flis/træpiller)	Ca. 100 tons	Ca. 100 tons

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget ca. 174 kWh pr. årssø, ca. 2 kWh pr. smågris og ca. 10 kWh pr. slagtesvin/polt. Hertil skal lægges øvrigt elforbrug i forbindelse med driften af bygninger og maskiner samt elforbrug til stuehus mv.

Det vurderes at ejendommens elforbrug ikke kan sammenlignes med normtallene. De fleste af ventilationsanlæggene er forholdsvis gamle. Endvidere varierer elforbruget fra år til år afhængigt af behovet for korntørring. Med hensyn til tiltag til at nedbringe elforbruget se efterfølgende afsnit.

Ejer oplyser følgende om energibesparende foranstaltninger (BAT):

Ventilationssystemerne i de forskellige stalde er uændrede i forhold til oplysningerne i miljøgodkendelsen fra 2006 (undertryksventilation i alle stade).

Ventilationen er automatisk styret og op- eller nedjusteres automatisk efter behov. Der foretages jævnligt inspektion, og ventilationskanaler bliver rengjort efter hver tømning af sektionerne.

Lyset er tændt i staldene i løbet af dagen i forbindelse arbejde og med fodring samt efter dyrenes og driftsformens behov. Der er dels manuel styring af belysningen og dels timer/sensorstyring af belysning. Staldene får en del dagslys gennem vinduer.

Ved behov for gennemgribende reovering af belysningen, vil det blive overvejet, om der skal etableres LED-belysning, og om der evt. skal etableres mere strømbesparende ventilation.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Vandforbrug:

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vådfoder, vask af stalde, overbrusning af dyr, sanitære forhold samt forbrug i boligen. Derudover skal lægges vand til vask af maskiner og andet udstyr og vand til marksprøjtning.

Det skønnede vandforbrug fremgår af tabel 11.

Ejendommen forsynes med vand fra Gråsten vandværk.

Tabel 11. Skønnet vandforbrug

Type	Forbrug
Samlet vandforbrug	Ca. 9.000 l

Ejer oplyser følgende om vandbesparende foranstaltninger (BAT):

Stalden vil blive sat i blød i koldt vand inden vask. Iblødsætningen reducerer det efterfølgende forbrug af rengøringsvand og staldene vaskes med højtryksrensere, hvilket også er vandbesparende. Der benyttes varmt vand (opvarmes vha. fast brændselsfyret).

Det er ikke påtænkt at udarbejde egentlige planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

Vandforbruget følges løbende for at sikre, at der ikke sker skjulte lækager. Det er undersøgt, om der evt. kan etableres vandur på vandforsyningen, men der er endnu ikke fundet en tilfredsstillende type vandur, der lever op til ejendommens behov.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af iblødsætningsanlæg og vask med højtryksrensere og brug af drikkeventiler over foderkrybber).

Miljømyndighedens vurdering

Det gennemsnitlige beregnede årlige elforbrug for en tilsvarende produktion er ca. 180.000 kWh. Hertil kommer elforbruget til driften af den øvrige ejendom. Det vurderes, at elforbruget på ejendommen ligger noget over, hvad man ville forvente af en tilsvarende produktion.

Ventilationsarrangementerne er af ældre dato og derfor mere energiforbrugende end nyere anlæg. Der stilles vilkår om, at der når ventilationsarrangementerne skal skiftes, skal der installeres lavenergi ventilation, vilkår 38. Desuden anvendes en del el til korntørring. Mængden afhænger af, hvor optimal høsten er.

For at sikre en god udnyttelse af ressourcerne stilles der vilkår om, at ejendommen skal gennemgå et energieftersyn, hvis elforbruget overstiger 340.000 kWh. Energieftersynet er gratis og fås ved henvendelse hos elselskabet.

Der stilles vilkår om, at elforbruget skal overvåges og at besøgsrapporten fra et eventuelt energieftersyn skal sendes til miljømyndigheden. Der stilles også vilkår om, at hvis besøgsrapporten viser energiforbedringer, som via besparelse på el kan tilbagebetales indenfor to år, skal disse udføres senest to år efter modtagelsen af rapporten.

For at miljømyndigheden kan kontrollere elforbruget skal det dokumenteres, for eksempel ved fremvisning af elregning. Dokumentation skal gemmes mindst fem år og fremvises miljømyndigheden på forlangende.

Det fremgår at vandforbruget er ca. 9.000 m³ årligt.

I henhold til "Håndbog for driftsplanlægning 2015" er det gennemsnitlige årlige vandforbrug for en tilsvarende produktion ca. 6.500 m³ vand. Herud over kommer vand til sprøjtning, vask af maskiner osv. Det vurderes, at vandforbruget på ejendommen er noget over normtallene. For at sikre en god udnyttelse af vandressourcen stilles der vilkår om, at vandforbruget skal registreres, så forbruget kan overvåges – vilkår 8.3.

Hvis vandforbruget overstiger 9.500 m³ årligt, skal ejer indsende redegørelse til kommunen om, hvorfor vandforbruget er så højt og hvilke tiltag der planlægges brugt til at nedbringe vandforbruget.

For at sikre, at der sker en god udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om, at forbruget af vand skal registreres årligt, således det er muligt at følge forbruget og dermed lave en indsats, hvis forbruget stiger.

Det er miljømyndighedens vurdering, at virksomheden lever op til kravene til BAT for energi og vandforbrug, hvis ovenstående vilkår overholdes og virksomheden i øvrigt drives som beskrevet.

6.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gødningen håndteres som gylle. Gyllen opbevares i en gyllebeholder med dykket indløb.

Gyllen opbevares i en overdækket gyllebeholder på 4.500 m³.

Kapacitetsberegning:

970 søer i farestald i kassestier á 1,7 m ³ pr. dyr	1.649 m ³
427 drægtige søer (individuel opstaldning) á 4,01 m ³ pr. dyr	1.712 m ³
543 drægtige søer (løsgående) á 4,72 m ³ pr. dyr	2.563 m ³
720 smågrise, delvis spaltegulv af 0,132 m ³	95 m ³
720 slagtesvin, delvis spaltegulv af 0,54 m ³	289 m ³
Regnvand fra udleveringsrampe på ca. 10 m ²	11 m ³
<u>Regnvand på vaskeplads på ca. 132 m²</u>	<u>92 m³</u>
I alt	6.407 m ³

På grund af fast overdækning i form af teltoverdækning kan der fratrækkes 300 m³

Der skal således være en samlet opbevaring til 6.107 m³.

Opbevaringskapacitet: Gyllebeholder på 4.500 m³ og kanaler og forbeholder på i alt 650 m³.
Dvs. opbevaringskapacitet på ca. 10,1 mdr. i gyllebeholder alene.

Ejer oplyser følgende om bedste tilgængelige opbevaringsteknik:

Da der er tale om:

- en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt (tømmes helt 1 gang om året)
- beholderens bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- beholderen er teltoverdækket

og beholderen vil blive kontrolleret ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Miljømyndighedens vurdering

Kommunens niveau for BAT, opbevaring af flydende husdyrgødning tager udgangspunkt i reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens Teknologiblad af 11.11.2010.

Hvis alle af de følgende krav til opbevaring er opfyldt vurderes opbevaringen at leve op til BAT:

Beholderne opfylder kravene i § 15 i husdyrgødningsbekendtgørelsen dvs. at:

- Det er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderens bund og vægge er tættest og beskyttede mod tæring
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – fortrinsvist hvert år.

Ejer har redegjort for bedste tilgængelig opbevaringsteknik.

Det vurderes, at der med 10 måneders opbevaringskapacitet er tilstrækkelig kapacitet på ejendommen. På dette grundlag vurderer kommunen, at der i fornødent omfang er anvendt BAT i forbindelse med opbevaring af husdyrgødning.

Der er i godkendelsen stillet vilkår om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet – vilkår 10. Dette følger også af husdyrgødningsbekendtgørelsen, så vilkåret bortfalder.

6.5 Udbringning af husdyrgødning

Der bliver anvendt gyllevogn med læssekran eller slangeudlægger ved udkørsel af gylle.

Ejer oplyser følgende om bedste udbringningsteknik:

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

Fx:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreader til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Gødningsmængden tilpasses de enkelte afgrøders behov og tilpasses evt. tilførsel af anden gødningstype.

Gødningen udbringes så vidt muligt umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst- og næringsstoffoptag forekommer, hvilket nedsætter fordampning og lugtgener, da planterne hurtigt optager den tilførte gødning.

Vedrørende udbringning følges de anvisninger (omkring snedækkede/ skrånende/ vandmættede/ oversvømmede arealer), der er angivet i BREF-dokumentet og som findes som generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække.

Der bruges normalt traktor og gyllevogn med slæbeslanger eller slangeudlægger, da det medfører for store afgrødeskader, at benytte nedfælder i voksende afgrøder. Hvis der udbringes på sort jord eller græs nedfældes gyllen.

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Ansøger vil anvende den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet samt benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Der findes 6 teknologiblade for henholdsvis separering og nedfældning:

- Separering af gylle med dekantercentrifuge (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Separering af gylle med kemisk fældning (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Separering af gylle med skruepresse (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i sort jord (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i vinterafgrøder (1. udgave, oprettet 30.06.2010)
- Nedfældning af gylle i græsmarker (1. udgave, oprettet 24.11.2010)

Separering er på nuværende tidspunkt ikke aktuelt eftersom der er tilstrækkeligt harmoni-areal. Nedfældning vil kun ske, hvis der er behov for at udbringe på raps, sort jord eller græs.

Nedfældning i vinterafgrøder er ikke ønskeligt, da der kommer for mange køreskader på afgrøderne, hvilket medfører et mindre udbytte og i sidste ende en mindre N-optagelse i afgrøder og dermed også en større udvaskning. Udkørsel med nedfælder tager endvidere en del længere tid. En nedfælder har typisk 6-8 m rækkevidde, mens en gyllevogn med slæbeslanger har op til 24 m rækkevidde.

Miljømyndighedens vurdering

Kommunens BAT-niveau for udbringning af husdyrgødning er, at udgangspunktet herfor er husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der vurderes, at bedriften lever op til kravene for BAT for udbringningsteknik, når husdyrgødningsbekendtgørelsen efterleves.

6.6 Management

Ejer oplyser følgende om management:

BAT indenfor management / godt landmandsskab er i BREF (referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Medarbejderne orienteres om vilkår i ejendommens miljøgodkendelse og eventuelle påbud i forbindelse med revurderingen.

Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber for både brug af handelsgødning og husdyrgødning.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Der føres ikke løbende journal over energi- og vandforbrug, men begge dele opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Dog følges energiforbruget løbende på nettet uden at dette noteres ned.

Ved udbringning af husdyrgødning vises der så vidt muligt hensyn til omkringboende ved at tage højde for vindretning, tætbeboede områder mm.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Der er ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere.

Miljømyndighedens vurdering

Ejer har redegjort for implementeringen af BAT i forhold til Management. Der er stillet en række vilkår i de øvrige BAT-afsnit: der skal bl.a. registreres vand-, el- og foderforbrug.

Endvidere er der stillet vilkår om at beredskabsplanen skal opdateres minimum hvert 2. år. Kommunen vurderer, at ejer lever op til BAT for Management, når de enkelte vilkår efterleves.

6.7 Samlet BAT-vurdering

Et af hovedformålene med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik i husdyrbrug. Princippet om brugen af bedste tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Sønderborg Kommune vurderer samlet set, med baggrund i de enkelte redegørelser for BAT, at ejendommen med den nuværende drift lever op til niveauet for BAT, for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse, med de vilkår som i øvrigt er påbudt i forbindelse med denne revurdering i relation til BAT.

Det vurderes, at der på nuværende tidspunkt ikke er baggrund for at stille vilkår om yderligere indførelse af bedst tilgængelig teknologi.

7 Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Annoncering ved indledning af revurderingen

For at give offentligheden lejlighed til at udtale sig, er der blevet foretaget en offentlig annoncering, da Sønderborg Kommune indledte revurderingen efter § 17. Annonceringen skete den 8. august 2016 på www.sonderborgkommune.dk og efterfølgende blev der kort orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Der var frist til at komme med kommentarer indtil d. 29. august 2016.

Der indkom ingen bemærkninger til indledning af revurderingen.

Partshøring

Et udkast til dette påbud er d. 18. november 2016 sendt i partshøring hos:

- Gårdejer Hans Wildenschild
- Rådgiver Ulla Pallesen

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 2 uger frem til og med den 2. december 2016.

Der indkom en enkelt bemærkning som er indarbejdet i den endelige revurdering.

Da Sønderborg Kommune vurderer, at revurderingen ikke omfatter ejendommens harmoniarealer, er der ikke foretaget en partshøring af ejere af forpagtede arealer og arealer med gylleaftaler.

Der er ikke foretaget en yderligere partshøring jf. Forvaltningslovens § 19, da påbuddene meddelt i denne revurdering ikke vurderes til at være til ugunst for parter. Dette skyldes, at vilkårene stillet i denne revurdering er skærpende i forhold til den oprindelige miljøgodkendelse.

Annoncering af afgørelse

Denne revurdering med påbud efter Husdyrloven er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 5. december 2016. Der er efterfølgende orienteret kort herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Denne revurdering er meddelt i overensstemmelse med kapitel 8 § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 44 af 11. januar 2016. Påbuddene er udstedt med hjemmel i § 39 jf. § 41 stk. 3 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

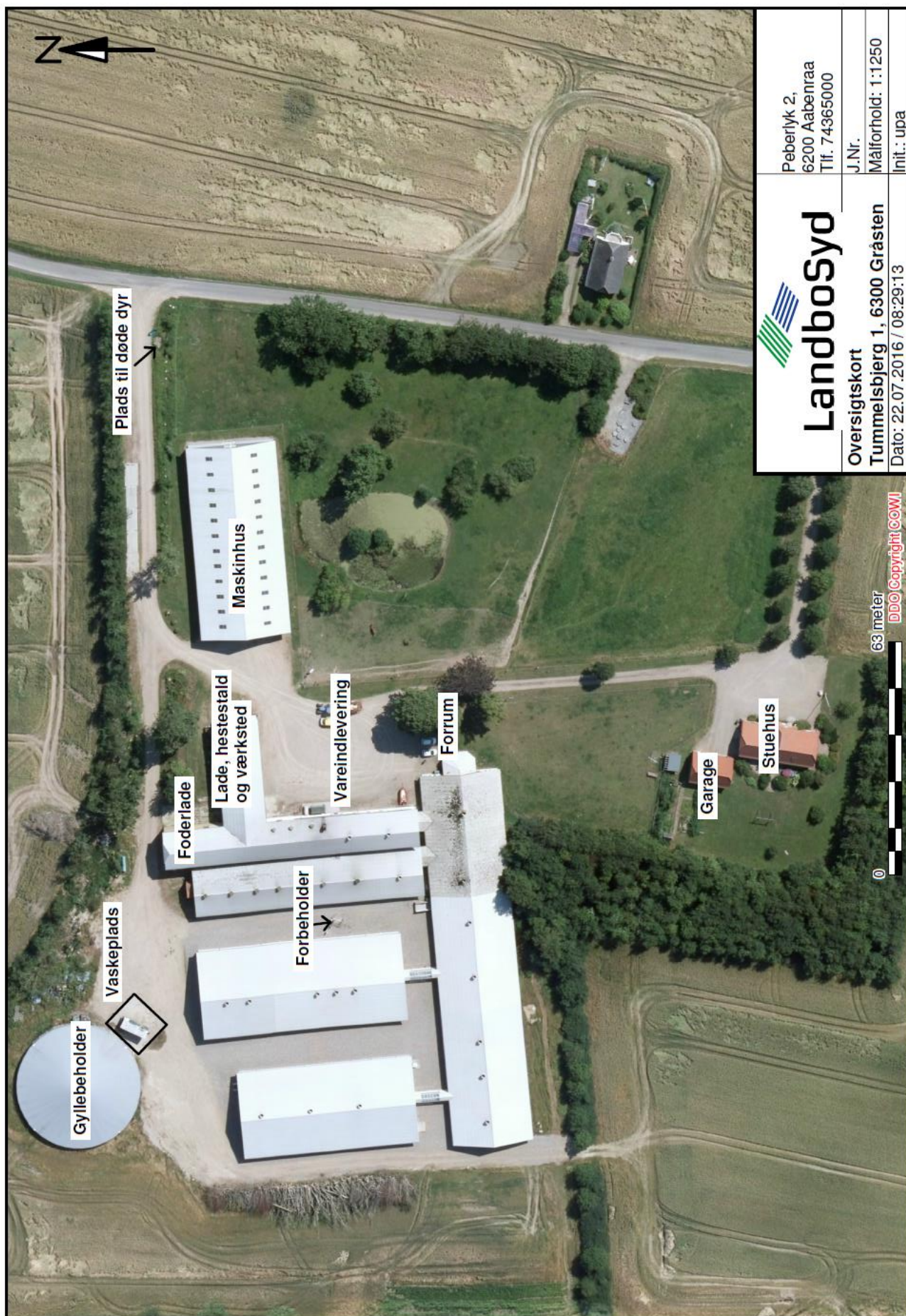
Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af ejeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 84 – 87.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk. På www.borger.dk klikker du på fanen [Miljø og energi] i venstre side. Her vælger du først [Forurening] og derefter [Landbrug og forurening]. På siden 'Landbrug og forurening' klikker du på [Klag til Natur- og Miljøklagenævnet] under selvbetjening midt på siden. Her skal du logge ind med dit NemID og følge vejledningen. Du kan nu uploade dokumenter og billeder eller skrive direkte i et tekstfelt. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb den 2. januar 2016.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

 <h1>Landbosyd</h1>	Peberlyk 2, 6200 Aabenraa Tlf. 74365000
	J.Nr. Målforhold: 1:1250 Init.: upa
Oversigtskort Tummelsbjerg 1, 6300 Gråsten	Dato: 22.07.2016 / 08:29:13

Beredskabsplan

**Beredskabsplan
For
Tummelsbjerg**

Indholdsfortegnelse:

TELEFONNUMRE.....	34
BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS	35
OVERLØB AF GYLLE	36
KEMIKALIE- OG OLIESPILD	37
STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE	38
STRØMSVIGT	39
TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER	40
BILAG A Kort over ejendommen.....	41
BILAG B Flugtveje samt regnvandsafløb og drænsbrønd	42
BILAG C Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb	43

Udarbejdet af

Dorte Wildenschild

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand ol.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes i hvid mappe på kontoret i stalden.

Kopi af beredskabsplanen findes i hvid mappe på kontoret i stuehus.

Kort materiale.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. med angivelse af:

- Kemikalielager (f.eks. bekæmpelsesmidler, handelsgødning, svovlsyre til forsuring)
- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Udløbspunkter til vandløb / jord fra dræn
- Slukningsmateriel og åndedrætsværn
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrøder m.v.
- Evt. fald/kote mod vandløb/dræn/brønde og borer
- Trykflasker/oplag af f.eks. F-gas, stationære F-gasbeholdere, svejseanlæg m.v.
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.
- Tyveri af maskiner (nøgler til traktorer)

Husk

Ved store uheld ring altid 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2.

Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

TELEFONNUMRE

Nærmeste telefon står i kontor stald og har nr. 7465 2973

Miljømyndighed	kontaktes på telefon 112 dag eller nat
Falck	kontaktes på telefon 112 dag eller nat
Brandvæsen	kontaktes på telefon 112 dag og nat
Lægevagt	kontaktes på telefon 7011 0707 dag eller nat
Tandlægevagt	kontaktes på telefon 6541 4551 dag eller nat
Landbocenteret	kontaktes på telefon 7436 5000 dag
Dyrlæge	kontaktes på telefon 73521210 dag eller nat 74522353
Foderstofforretning	kontaktes på telefon 7442 2975 dag.
Elektriker	kontaktes på telefon 2486 2903 dag eller nat
Smeden	kontaktes på telefon 7468 5157 dag.
VVS	kontaktes på telefon 4088 9410 dag eller nat
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon 7217 5555 dag eller nat

BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp:

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra.

Hvad er der sket og at det er en gårdbrand.

Er der tilskadekomne – hvor mange?

Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget.

Kontakt ejeren, Hans eller Dorte på tlf. 4017 2973 el. 3024 5111

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskort A med ●

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed.

Hvor det brænder.

Brandens omfang.

Hvor der er adgangsveje.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan afhjælpe situationen: Rendegra-
ver, pulverslukkere, slangevindere

OVERLØB AF GYLLE

INSTRUKS

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken – RING 112

Oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren Hans eller Dorte på tlf. 4017 2973 el 3024 51111

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 112

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til drænbrønd placeret nord for gyllebeholder(se bilag B).

Opdæmningen kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle. **Er gyllen løbet i drænbrønd skal dræn opgraves før Tummelsbjergvej eller lige efter vejen. Drænet løber videre mod boldbanerne og krydser hovedvej (Egernsund Brovej) ved Årsbjerg.** (se bilag C+D).

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen: Rendegraver

KEMIKALIE- OG OLIESPILD

INSTRUKS

Ved større overløb af mælk, kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

Navn, adressen og telefonnummer, der ringes fra.

Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud.

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren, Hans eller Dorte på tlf.4017 2973 el. 3024 5111.

Kontakt miljømyndighederne på tlf. 112.

Der kan ikke løbe kemikalier ud i drænbrønd ved læk, der er plastikbakker der kan optage dette. Ved større ulykker som brand eller lignende løber det i gyllebeholder. Ligeledes vil spildte kemikalier blive opsamlet på vaskeplads.

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Rendegraver

I værksted nr. 11) samt i kemikalierummet (9) findes der savsmuldspakker og lignende, der kan benyttes til at opsuge spildte væsker.

STOPHANER / HOVEDAFBRYDERE

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v. skal ligeledes noteres på kortet over ejendommen.

Vand stophaner er markeret med ■ på kort A

Hovedhane sidder i "tidligere pumpehus" ved foderlade (15)

I svinestald nr.3+4+5+6+10 stald sidder stophane ved enden af gang.

I værksted samt hestestald nr. 11+12 sidder stophane i tidligere pumpehus?

I klimastalde nr. 8 sidder stophane ud for hver afdeling

Elektricitet

Hovedafbryder sidder i gårdsplads ved elkasse.

El-tavle sidder ved: mellemgang i stald 3+4+5, bygning 6, fyrrum nr. 9, værksted 11, lade13 er markeret med ■ på kort A

Nye 10 ampere sikringer opbevares ved eltavler i 3+4+5+9

Nye 16 ampere sikringer opbevares ved eltavler i 3+4+5+9

Nye 50 ampere sikringer opbevares ved eltavler i 3+4+5+9

Der bruges automatsikringer i 3+5+6

Afbryder vedl eltavler i 3+4+5+9

STRØMSVIGT

INSTRUKS

Vurdér om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller, at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til ESS og forhør om varigheden af udfaldet.

Telefon nr 7011 5000

Eventuelt iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

TRANSPORT AF BEKÆMPELSESMIDLER

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon, således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllemiddel til rådighed.

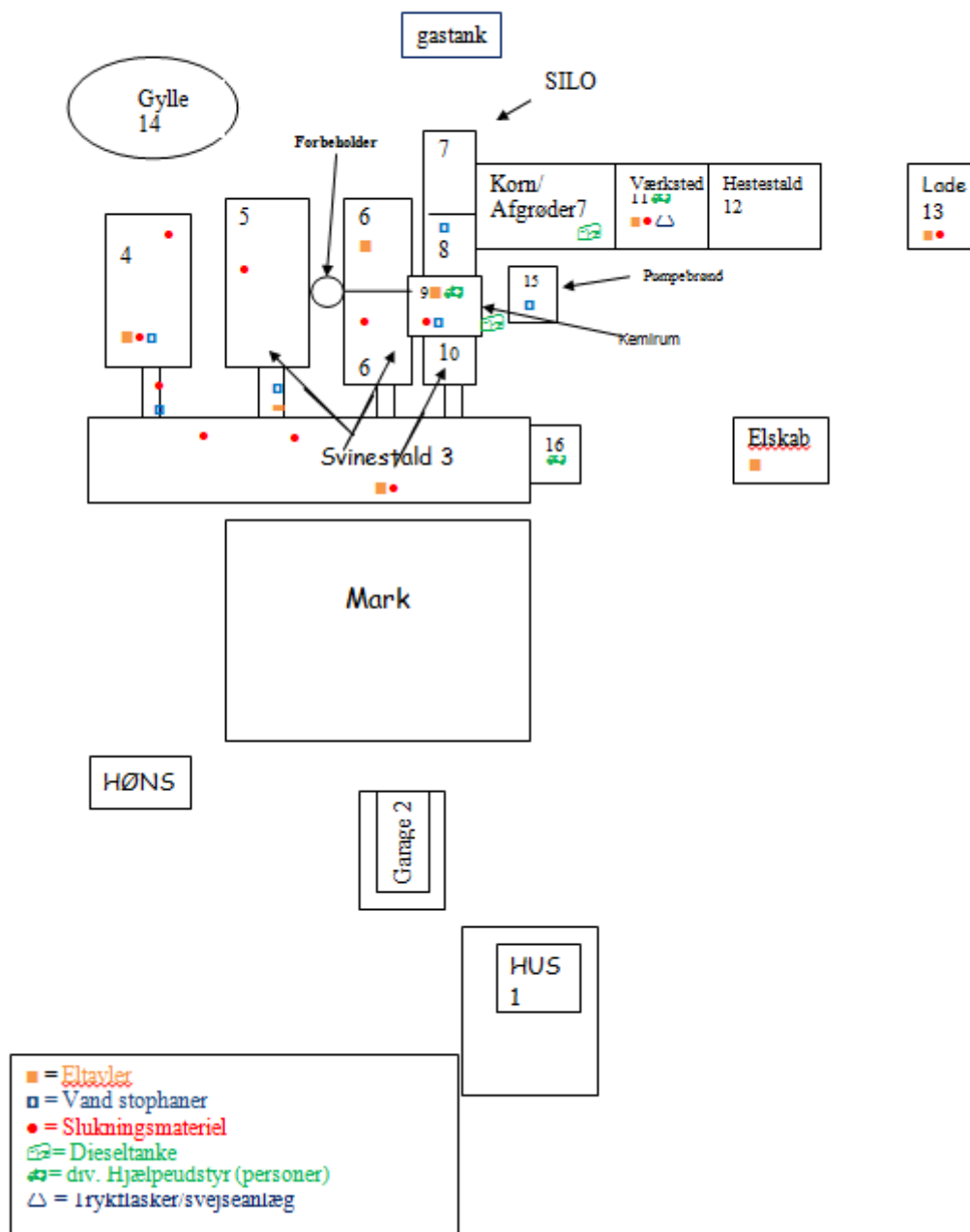
Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

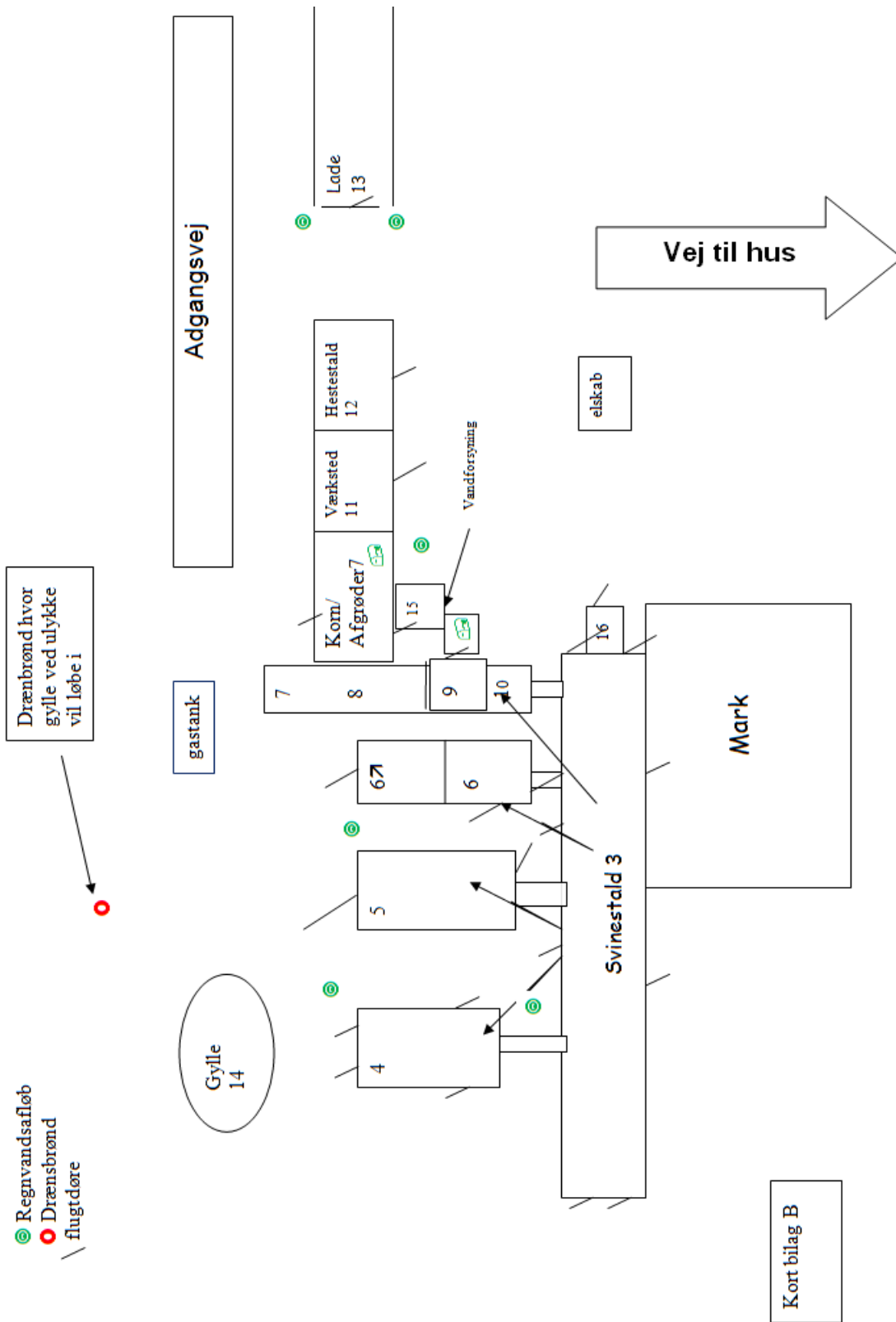
- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

BILAG A Kort over ejendommen

Kort bilag A

BILAG B Flugtveje samt regnvandsafløb og drænsbrønd

BILAG C Kort over udløbspunkter fra dræn til vandløb

Blå streg er drænrør

Rød streg hvor der evt. skal graves